

İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL DERSLERİNDE YABANCI UYRUKLU ÖĞRETİCİLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*

OPINIONS OF SECOND GRADE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS ABOUT FOREIGN LANGUAGE TEACHING BY NATIVE SPEAKER INSTRUCTORS

Bahar İŞİGÜZEL**^a, Bülent KIRMIZI^b

^a Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Nevşehir / Türkiye

^b Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Elazığ / Türkiye

Öz

Dünya’da yabancı uyruklu öğretmenlerin yabancı dil derslerindeki verimliliklerinin tartışması sürerken, Türkiye’de kaliteli yabancı dil öğretiminin başarısı için, yurt dışından öğretmen getirilmesine ihtiyaç duyulduğu düşüncesi de gitgide yaygınlaşmaktadır. Bu düşüncenin gerçekleşmesinden önce, yabancı uyruklu öğretmenlerin yabancı dil derslerinde ne kadar verimli olabilecekleri de sorgulanması gerekmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin yabancı uyruklu öğretmenlerin dersleri hakkındaki görüşleri ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yabancı uyruklu yabancı dil öğretmenleri hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarabilmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini, özellikle hem Alman hem de Amerikan uyruklu yabancı dil öğretmenlerini istihdam eden, Antalya ilinde bulunan bir özel okulun 6. ve 7. sınıfına devam eden 45 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen 12 maddeyi kapsayan bir anket ve bir açık uçlu soru ile 2009 - 2010 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde hesapları ve betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Ayrıca kay-kare analizi ile öğrencilerin maddelere verdikleri cevaplara göre bu öğrencilerin cinsiyetleri arasında bir farklılık olup olmadığına da bakılmıştır. Araştırma sonuçları tablolar halinde gösterilerek sonuçlar değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre ilköğretim ikinci kademedeki okuyan ve yabancı uyruklu öğretmenlerin yabancı dil derslerine katılan öğrencilerin genel olarak bu öğretmenlere karşı olumlu yargılarının olmadığı, aksine bu öğretmenlerin derslerinde yabancı dili öğrenmeye karşı isteklerinin azaldığı anlaşılmıştır. Araştırmada yabancı dil derslerinin daha verimli ve etkili hale getirilmesine ve öğrenci beklentilerinin karşılanmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil dersi, yabancı uyruklu öğretici, ilköğretim, kaygı.*

Abstract

The objective of this study was to determine the opinions of secondary school students regarding the native speaker instructors in the foreign language lesson. The study was conducted in a private secondary school in which especially American and German native speaker instructors’ lecture in the foreign language classes. Voluntarily participated in this study 45 students who were attending the sixth and seventh grades in that school. In this study, quantitative and qualitative research approaches were used. The data were collected in the academic year 2009-2010. The quantitative data was collected with

* Bu makalenin bir kısmı sözlü bildiri olarak 20-22 Eylül 2012 tarihleri arasında Uşak Üniversitesi’nde düzenlenen I. Uluslararası Katılımlı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Sempozyumunda “Yabancı Dil Derslerinde Yabancı Uyruklu Öğreticilere İlişkin Öğrenci Görüşleri” başlığı ile sunulmuştur.

** Yazar: bahar.isiguzel@nevsehir.edu.tr

a survey that included 12 items which was developed by the researchers of this study. In the qualitative part, an open-ended question was asked to the participants to understand their attitudes towards the native speaker instructors. The results of this study indicated that most of the sixth and seventh grade students of this secondary school have negative attitude to the native speaker instructors in their foreign language lesson. The students stated that their desire to learn a foreign language had decayed in the native speaker instructors classes. Suggestions were made to make teaching-learning process more efficient, effective and live up to student's expectations.

Keywords: Foreign language teaching, native speaker instructors, secondary school, anxiety.

Giriş

Dünyadaki çoğu ülkede yabancı uyruklu yabancı dil öğreticisi kavramı tartışılırken, Türkiye'nin birçok özel olan eğitim kurumlarında işlenen yabancı dil derslerinde yabancı uyruklu öğretmenler çoktan yerlerini almış bulunmaktadır. Özellikle özel okullarda ve yabancı dil kurslarında istihdam edilen bu öğretmenlerin alan yetkinlikleri, öğretmenlik ehliyetleri, akademik eğitimleri, ülkemize ve kültürümüze olan uyumları belli boyutlarda tartışılmaktadır. Öğretilen yabancı dillerin bu öğretmenlerin sadece anadilleri olması ve öğretmenlik niteliklerinin olmadığı düşünülmesi yabancı öğretici kavramındaki tartışmaları sadece ülkemizde değil tüm dünyada giderek alevlendirmiştir. Bu konuya değinen farklı çalışmalar yapılmıştır (Phillipson, 1992; Min ve Jung, 2000; Medgyes, 2001; Dash, 2002; Butzkamm, 2003; İşigüzel, 2010; 2011; 2012). Yabancı dil öğretimi diğer tüm eğitim ve öğretim alanları arasında daha hassas durulması gereken bir süreci içinde barındırmaktadır. Yabancı olan bir olgu insanda bazen bir korku, bir kaygı hissettirebilirken, bazen de tam tersi ilgi ve merak uyandırabilmektedir. Bu noktada yabancı dil öğretmenin ders içi iletişimi, mesleki yeterliliği ve deneyimleri önem kazanmaktadır. En mükemmel sınıflar oluşturulsa da, çağın tüm teknolojisinden yararlanılsa da, en etkili öğretim yöntemi de seçilse ve ders planlarının en çağdaş hedefleri belirlense de öğretmenin niteliği ve mesleki yeterliliği yabancı dil öğretiminde başarıya götürecektir olan en önemli faktördür. Bu konuya öğrenci boyutlu baktığımız zaman, söz konusu yabancı dili öğrenecek olan öğrencilerin bakış açıları, duygu ve düşünceleri yabancı dil dersinin başarısı açısından çok önemlidir. Çünkü yabancı dili öğrenme ve öğretme konusundaki başarı öğretmen ve öğrenci işbirliğine dayanan bir süreçtir ve asla bağımsız düşünülemez. Bu açıdan öğrencilerin yabancı uyruklu öğretmenlere karşı ne hissettikleri ön plana çıkmaktadır. Tabii ki öğrencilerin öğrendikleri yabancı dili yabancı uyruklu kişilerden duymalarında fayda vardır, ama faydalarının zararlarından büyük olması önemlidir. Psikolojik ve didaktik açıdan öğrenci yararını temel almak ve onların motivasyon düzeylerini öğrenme süreçlerinde belli bir aralıkta tutmaya çalışmak yabancı dil derslerinin temel prensibidir. Bu prensipten uzaklaşan bir dersin başarılı olması olası değildir. Türkiye'deki kaliteli ve başarılı bir yabancı dil öğretimi için, yurt dışından öğretmen getirilmesine ihtiyaç duyulduğu düşüncesinin yaygınlaşmasıyla, bu öğretmenlerle derslerin ne kadar başarılı sonuçlara ulaştığının sorgulanması da gerekmektedir. Özellikle öğrenci görüşleri bu bağlamda önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yabancı dil derslerine giren yabancı uyruklu öğretmenler hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma Türkiye'deki ilköğretim öğrencilerinin yabancı uyruklu yabancı dil öğretmenleri hakkındaki kişisel düşüncelerinin hangi boyutta olduğunu belirlemeye yöneliktir. Bu nedenle özellikle hem Alman hem de Amerikan uyruklu yabancı dil öğretmenlerini istihdam eden bir özel okulun araştırmanın örneklemini oluşturması ulaşılabilecek sonuçları önemli kılmaktadır. Yerel yabancı dil öğretmenleri ile yabancı uyruklu yabancı dil öğretmenlerinin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi yabancı dil derslerinin kalitesi ve öğrenci merkezli öğretimin temel prensipleri açısından dikkate değerdir.

Yöntem

Bu çalışmada, öğrencilerinin yabancı uyruklu öğretmenler hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla nitel ve nicel verileri kapsayan bir tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizinde nicel veri analiz tekniklerinden frekans, yüzde hesapları alınmış ve kay-kare analizi yapılmış, nitel analiz tekniklerinden ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçları tablolar halinde gösterilerek sonuçlar değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu

Veriler, 2009-2010 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde Antalya ilinde bulunan özel bir ilköğretim okulunun ikinci kademesinde okuyan 45 öğrenciden toplanmıştır. 6. ve 7. sınıfta okuyan öğrencilerin örneklem olarak alınmasının nedeni ise, bu öğrencilerin yabancı öğretmenlerin derslerine katılıyor olmaları ve yabancı öğretmenlere yönelik görüş ortaya koyabilecek düzeyde olmalarıdır. Araştırma kapsamında olan öğrencilere ait kişisel bilgiler Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1.
Cinsiyet ve Sınıflara göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.

Cinsiyet	f	%
Kız	21	47
Erkek	24	53
Sınıf		
6.sınıf	25	55
7.sınıf	20	45
Toplam	45	100

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin % 47’si kız ve % 53’ü erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları ise şöyledir: 6. sınıf % 55 ve 7. sınıf % 45 olarak hesaplanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınarak 12 maddeyi kapsayan bir anket ile toplanmıştır. Anket öğrencilerin doldurmaları için sınıfta elden dağıtılmış ve anketler doldurulduktan sonra yine aynı yöntemle toplanmıştır. Toplanan veriler bilgisayara aktarılmış ve bir istatistik programı ile çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anketin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda 12 maddeden oluşan anketin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.82 olarak hesaplanmıştır.

Ayrıca yapılan kay-kare analiziyle öğrencilerin maddelere verdikleri cevaplara göre bu öğrencilerin cinsiyetleri arasında bir farklılık olup olmadığına da bakılmıştır. Anketin uygulamasının bitiminde öğrencilere “Yabancı dil dersinde yabancı uyruklu öğretmenin ile Türk olan yabancı dil öğretmenin hakkında ne düşünüyorsun? Derslerde ne tür sıkıntılar yaşıyorsun? ” şeklinde bir açık uçlu soru yöneltilerek kişisel görüşte istenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma kapsadığı alan ve yararlandığı verilerle ilgili olarak, 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Antalya ilinde bulunan bir özel okulun ilköğretim ikinci kademesinde okuyan 6. ve 7. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Yabancı uyruklu öğretmenlerin Türkiye’de daha çok özel okullarda istihdam edilmesinden dolayı bu araştırma bir özel okulda yürütülmüştür.

Bulgular ve Yorum

İlköğretim ikinci kademede okuyan öğrencilerin, yabancı uyruklu öğretmenlerle yürütülen yabancı dil derslerine ilişkin görüşleri ve bu görüşler üzerinde yapılan istatistiksel çözümlenmeler sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin Yabancı Uyruklu Öğreticilere İlişkin Görüşlerine Bulgular

İlköğretim ikinci kademede okuyan 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin yabancı dil derslerine giren yabancı uyruklu öğretmenler hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla uygulanan anketin nicel bulguları aşağıda Tablo 2’de görülmektedir. Ayrıca nitel bulgu kapsamında öğrencilere “Yabancı dil dersinde yabancı uyruklu öğretmenin ile Türk olan yabancı dil öğretmenin hakkında ne düşünüyorsun? Derslerde ne tür sıkıntılar yaşıyorsun? şeklinde bir soru yöneltilerek öğrencilerden yabancı uyruklu öğretmenler hakkında kişisel görüşleri istenmiştir. Öğrenci görüşlerinden hareketle, nicel bulgularla nitel bulguların paralellik gösterdiği saptanmış ve nicel verilerle birlikte aşağıda yorumlanmıştır.

Tablo 2.

Yabancı Uyruklu Öğreticilere İlişkin Anket Maddeleri ve Sayısal Bulgular Tablosu (n:45).

Maddeler	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
1.Yabancı dil dersinde sadece Almanca /İngilizce konuşulmalıdır.	5	11	40	89
2. Yabancı dil dersinde hem Almanca/İngilizce hem de Türkçe konuşulmalıdır.	41	91	4	9
3. Yabancı dil dersinde sadece Almanca/İngilizce konuşulması beni derste rahatsız eder.	40	89	5	11
4. Yabancı dil dersinde hem Almanca /İngilizce hem de Türkçe konuşulursa dersi daha iyi anlarım.	42	93	3	7
5.Yabancı dil dersinde sadece Almanca/İngilizce konuşulursa Almancayı/İngilizceyi daha iyi öğrenebilirim.	9	20	36	80
6. Yabancı dil dersine yabancı öğretmen girerse daha başarılı olabilirim.	10	22	35	78
7. Yabancı dil dersine Türk olan bir yabancı dil öğretmeni girerse daha başarılı olabilirim.	40	89	5	11
8. Yabancı dil dersinde anlamadığım bir şeyi yabancı öğretmene sormakta zorlanırım.	42	93	3	7
9. Yabancı dil dersinde anlamadığım bir şeyi Türk olan yabancı dil öğretmene sorabilirim.	41	91	4	9
10. Yabancı öğretmeni derste anlamayınca yabancı dil dersinde başarısız olmaktan korkuyorum.	40	89	5	11
11. Yabancı dil dersinde sadece Almanca /İngilizce konuşulursa çok sıkılırım.	39	87	6	13
12. Yabancı dil dersinde hem Almanca /İngilizce hem de Türkçe konuşulursa mutlu olurum.	41	91	4	9

Tablo 2’ye göre, yabancı dil dersinde hangi dilin ya da dillerin kullanılması gerektiği yönünde sorulan 1.maddede öğrencilerin %89’u derste sadece yabancı dil kullanımına olumlu yönde bakmamaktadırlar. 2.madde de Türkçenin yabancı dil dersinde bir yeri olması gerektiğine %91’i inanmaktadır. Bu iki maddenin nicel sonuçlarına göre öğrencilerin verdikleri cevaplar, sadece yabancı dil ile ders işlenemeyeceği ve Türkçenin de ders içerisinde bir yerinin olması gerektiği konusunda birbirleriyle örtüşmektedir. Nitel veriye göre bazı öğrenciler,

- Ö1: “Bence derste Türkçe konuşulması gerekir,”
Ö2: “gerekli yerlerde de Türkçe konuşmak gerekir,”
Ö6: “derste bütün bildiğimiz dillere ihtiyaç duyuyoruz” demişlerdir.

Yabancı dil derslerinde hedef yabancı dilin yanında anadilin de yeri olması gerektiğini savunan farklı çalışmalar mevcuttur. (Hufeisen, 1991: 12; Prodromou, 2000: 8; Butzkamm 2005: 34; Cook 2001: 403; İşigüzel, 2010, 2011, 2012).

Madde 2’ e göre öğrencilerin % 89’ u derste sadece yabancı dil konuşulmasından dolayı rahatsızlık hissetmektedirler. Öğrencilerin % 93’ ü Türkçenin de derste kullanılmasıyla, dersi daha iyi anlayacaklarını belirtmektedirler (madde 4). Nitel verilere göre bazı öğrenciler,

- Ö3: “Derste sadece yabancı dil konuşulduğunda bazı ifadelerimi dile getiremiyorum,”
Ö4: “ne istediklerimi iyi anlatabiliyorum ne de dersi anlayabiliyorum. Böyle olunca moralim bozuluyor,”
Ö7: “Türkçe bilmeyen Almanca öğretmeni hiçbir şey anlamıyordu ve anlamadığım konuları da anlamıyordu,”
Ö9: “Derste anlamadığım bir dille sürekli konuşulduğunda pek bir şey anlayamıyorum. Ama Türkçe ve başka bir dili birlikte kullanırsak hem kendimi daha iyi hissederim ve dersi de anlarım,”
Ö20: “Derste sadece yabancı dili konuşsak öğretmenimin ne dediğini merak ederim, “ ve tedirgin olurum. Eğer derste öğretmenim bana o kelimeleri Türkçe olarak söylerse merakım kalmaz,”
Ö22: “Derse Alman öğretmen girince hiçbir şey anlamıyorum. Derse Türk öğretmen girerse dersi daha iyi anlıyorum,”
Ö5: “Dersi anlamak için büyük çaba harcıyorum ama olmuyor” demişlerdir.

Yabancı dil derslerinde yabancı öğrencilerin sadece yabancı dili konuşması, öğrencileri psikolojik açıdan rahatsız etmektedir. Bu duruma didaktik açıdan bakıldığında yabancı dil dersinde dersi anlama güçlüğüne yol açmaktadır. Yerel yabancı dil öğretmenininde dersinde Türkçenin de ders içerisinde belli bir görevi olması öğrencileri psikolojik açıdan rahatlatıp, öğrenmelerine olumlu yönde etki etmektedir. Bu konuyla ilgili alan yazında bu görüşü destekleyici çalışmalar yapılmıştır (Butzkamm, 1996: 146; İşigüzel, 2010; 2011; 2012).

Madde 5’ te yabancı dil dersine yabancı öğreticinin girmesiyle bir yabancı dili daha iyi öğrenebilme inancı öğrencilerin sadece %20’ sinde mevcut olduğu da ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğrencilerin %80’ i yabancı öğrencilerle elde edilebilecek bir yabancı dil ders başarısına inanmamaktadırlar. Aynı şekilde 6. madde de derse yabancı öğreticinin girmesi sonucu %78’ i başarılı olamayacaklarını belirtmektedirler. Yerel yabancı dil öğretmeniyle öğrencilerin % 89’ u daha çok başarı elde edebileceklerini düşünmektedirler (Madde 7). Bu düşüncelere paralel olarak bazı nitel veriler şu şekildedir:

- Ö1: “İngilizce öğretmeni Mr. C.’ in dersinde hiç verim alamıyorum,”
Ö12: “Bence yabancı dil öğrenirken öğretmenin Türk olması daha iyidir çünkü: anlamadığımız şeyleri Türkçe anlatabilir,”
Ö13: “Bence Türk öğretmen daha iyi çünkü Almanca dersinde anlamadığımız kelimeler oluyor,”
Ö14: Türk öğretmen daha iyi çünkü bize hem Türkçe hem de Almanca anlatabilir,”
Ö16: “T. Öğretmen sadece İngilizce konuşuyor. Türkçe de konuşulursa daha iyi öğrenirim,”
Ö18: “B. Öğretmenin dersi daha zevkli geçiyor çünkü bizimle Türkçe de konuşuyor. Ama T. öğretmen sadece İngilizce konuştuğu için ders çok zevkli değil” demişlerdir.

Bu veriler, yabancı dil dersinde anlaşılmayan konular olduğu zaman yerel yabancı dil öğretmenininde Türkçeyi kullanarak derste anlama sorunlarını daha aktif çözebileceğini göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin anlama sıkıntılarının aşılmasıyla dersten daha çok zevk aldıkları saptanmıştır. Bir yabancı dil öğrencisinin dersten zevk alması, öğrenmeyi istemesi yabancı dil derslerinde bir kilit görevi

üstelenmektedir, çünkü istekli olmak motivasyon faktörünü doğurmaktadır ve bu, yabancı dili öğrenme konusunda başarıya giden önemli yollardan biridir. Motivasyonun yabancı dil derslerinin öğretiminde ne kadar önemli bir rol oynadığını birçok çalışma belirlemiştir (Dörnyei, 1998; Albayrak 2006; Albayrak ve Serindağ 2007; İşigüzel, 2010; 2011; 2012).

Ders içi iletişim boyutunda konu ele alındığında (madde 8) öğrencilerin % 93'ü bir konuyu anlamadıklarında yabancı öğreticiye derste rahatça soru sormadıkları dile getirmişlerdir.

Madde 9'un bulgularına göre öğrencilerin % 91'i yerel yabancı dil öğretmene derste anlamadıklarını sormakta zorluk çekmediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin % 89'u yabancı öğreticinin dersini anlamadıklarında başarısız olmaktan korktuklarını ifade etmişlerdir (madde 10). Nitel verilere baktığımızda, bazı öğrencilerin iletişim boyutunda görüşleri şöyledir:

Ö6: "Ders tek dil olunca, arkadaşlarımızla öğretmenlerimizle anlaşmakta zorluk çekiyoruz. Bu yüzden derste bütün bildiğimiz dillere ihtiyaç duyuyoruz",

Ö8: "Sadece yabancı dil kullanıldığında kendimi pek ifade edemiyorum. [...] Dil serbest olursa anlatmak istediğim önemli olayları anlatırım, sıkılmam, dersten soğumam. Kendimi daha iyi geliştiririm",

Ö10: "Dersimizin sadece bir tek dil olması öğrenimde birçok aksaklıklar oluyor. Anlaşmazlıklar çıkıyor, öğrenemiyoruz. Kimse fikirlerini açıklayamıyor."

Her derste olduğu gibi yabancı dil dersinde de iletişimin çok önemli bir yeri vardır. Öğrenci ile iletişimin sürekli olabilmesi, karşılıklı olarak fikirlerin aktarılabilmesi dersin kalitesi açısından önemlidir. Kendini ifade edemeyen ve iletişim sorunu yaşayan bir öğrenci başarısız olma kaygısıyla karşı karşıya kalmaktadır. Yabancı dil dersi açısından başarısız olma kaygısı gibi olumsuz duygular öğrenmeyi engelleyen faktörler arasındadır (Butzkamm, 2005: 180; Meyer, 2008: 152).

Yabancı dil dersinde sadece yabancı dil konuşulması öğrencilerin %87'sinin dersi sıkıcı bulmasına yol açmıştır (madde 11). Türkçenin yabancı dil dersine dahil olması durumunda %91'i derste mutlu olduklarını ifade etmişlerdir (madde 12). Ders içerisinde öğrencilerin derse ilgi göstermesi ve kendilerini rahat hissetmeleri istenilen bir durumdur. Bu konuda bazı öğrencilerin görüşler şu doğrultudadır:

Ö5: "Almanca dersinde sadece Almanca konuşulduğunda ders hem sıkıcı oluyor hem de derste insan kendini iyi ifade edemiyor,"

Ö8: "Sadece yabancı dil kullanıldığında kendimi pek ifade edemiyorum ve dersten sıkılıyorum çünkü; anlamıyorum,"

Ö11: "Derste sadece İngilizce veya Almanca konuşmak ve anlamak zorunda olmamız öğretmene ve derse karşı antipati duymama sebep oldu,"

Ö17: "Dersi anlamadığım için çok sıkılım. Dersi anlarsam dersime daha çok ilgi veririm ve hiç sıkılmam ve sevinirim",

Ö19: "Derste Türkçe de konuşulursa ders çok eğlenceli olur ve daha kolay anlarım, yoksa sıkıcı olur dersi anlamam,"

Ö21: "Derste öğretmenim hep İngilizce konuşursa hiçbir şey anlamam ve sıkılırım. Öğretmenim kelimelerin Türkçe karşılıklarını açıklarsa öğrenirim içimde istek uyanır ve sıkılmam," demişlerdir.

Öğrencilerin yabancı dil derslerinde var olan tüm dilsel potansiyellerini harekete geçirmeleri ve dil öğrenme becerilerini kullanmaları öğrencilerin öğrenme sürecini zenginleştirecektir. Daha önceden edinilmiş veya öğrenilmiş dilsel ön bilgilerin (anadil ve daha önce öğrenilmiş yabancı dil bilgileri) yeni bir dili öğrenirken yabancı dil dersine olumlu yönde katkısı olduğu belirlenmiştir (Wicke 1997: 15; Edmondson ve House 2000: 88; Neuner ve Hufeisen, 2001: 10; Butzkamm 2007: 4; Boocz-Barna 2007: 1). Ders esnasında bir şeyleri daha önceden biliyor olmanın verdiği duygu ile öğrenciler kendilerini daha yeterli ve başarılı hissedeceklerdir. Ön bilgilerin ortaya çıkartılmasıyla dil bilinçleri etkin hale gelmektedir

ve böylece dersler daha verimli geçecektir. Aksi durumda dersi anlamamanın verdiği olumsuz yargı ile derste sıkılmalar ve ilgisizlik gelişecektir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri cevapların cinsiyetleri üzerine etkisi olup olmadığını belirleyebilmek için kay-kare istatistik analizine başvurulmuştur.

Tablo 3.
Cinsiyete Göre Maddeler Arasındaki Farklılığı Belirten Kay-Kare İstatistik Analizi.

Maddeler	Evet		Hayır		χ^2	p
	Kız	Erkek	Kız	Erkek		
Madde 1	4	1	17	23	2.5	.11
Madde 2	17	24	4	0	5.01	.04
Madde 3	17	23	4	1	2.51	.17
Madde 4	19	23	2	1	0.56	.60
Madde 5	6	3	15	21	1.80	.27
Madde 6	7	3	14	21	2.80	.15
Madde 7	18	22	3	2	0.40	.65
Madde 8	19	23	2	1	0.52	.60
Madde 9	19	22	2	2	0.02	.89
Madde 10	19	21	2	3	0.10	.75
Madde 11	18	21	3	3	0.03	.86
Madde 12	19	22	2	2	0.02	.89

Yapılan analize göre 12 maddelik olan anketteki maddelerin 11 tanesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sadece madde 2’de istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Erkek öğrencilerin hepsinin madde 2’ye evet demeleri genel anlamda olumlu bir yapıyı yansıtmaktadır. Madde sorusunun içeriğine bakıldığında hem kız öğrencilerin hem de erkek öğrencilerin bu soruya çoğunlukla evet dedikleri görülmektedir. Dolayısıyla cinsiyete göre kız ve erkek öğrencilerin görüşlerinin benzer oldukları söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Türkiye’de yabancı uyruklu öğrencilerin mi yoksa yerel yabancı dil öğretmenlerinin mi derslerinin daha başarılı olduğu tartışması sorgulandığında, yabancı uyruklu öğreticiye karşı yerel öğretmenlere göre daha fazla bir ilgi ve istek olduğu herkesin gözlemleyeceği bir durumdur. Yabancı uyruklu öğrencilerin anadillerinin öğretilen hedef dil olması öğrencilerin bu derslerde onlar kadar olmasa da onlara yakın bir yabancı dil yetisine ulaşabileceklerinin umudu bu öğrencileri tercih etme sebebi olabilir. Bir diğer ihtimalde yerel yabancı dil öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilerin yanında bir yabancı dili öğretme başarısı konusunda daha az şanslarının olduğu düşüncesi olabilir. Oysa “ her yabancı dil bilen onu öğretebilir sanısı da bir aldatmacadır” (Demircan, 2002: 20). Bu yargıya rağmen Türkiye’de “öğretilen yabancı - dili anadili olarak konuşan, ya da iyi düzeyde kullanan başkaları için yüksek ücretli sayılabilecek bir iş koludur, yabancı dil öğretimi” (Demircan, 2002: 19). Belki de yabancı öğrencilerin tercih edilme sebebi Türkiye’deki “yabancı dil öğretmenlerinin kaynakları göz önüne alındığında, [...] hala İngilizce öğretmenliği yapan öğretmenlerin içinde, yabancı dil öğretmenliği kökenli olmayan” öğretmenlerin mevcut olmasıdır. (Demircan, 1988, Çelebi, 2006 akt. Işık,2008: 18). Bu nedenle “öğretmenlik mesleği daha cazip hale getirilmeli ve seçiminde daha özenli davranılmalı, yeni ölçütler getirilmelidir. [...] dil öğretimiyle görevli öğretmenler yetiştirilirken, hedeflenen insan tipini yetiştirecek kişilerin bu öğretmenler olduğu unutulmamalı ve öğretmenler istenen niteliklerle donanık olarak yetiştirilmelidir” (Çelebi, 2006: 305). Jang’a (1999: 124) göre “bir yabancı dili öğretecek olan öğretmenin hem L1 [anadil] hem de L2 [yabancı dilin] dilsel bilgisine sahip olması gereklidir”. Çünkü “özellikle başlangıç düzeyinde yabancı dil eğitimini etkileyen en önemli etken anlaşılabilir girdidir. Bir yabancı dil programındaki başarı, doğrudan hedef dil ile ilgili alınan anlaşılabilir girdinin niteliği ve niceliği ile ilgilidir” (Krashen, 1989; 1998; 2000; 2003; Ellis, 1994; 1997, akt. Işık,2008: 23). Bu görüşten yola çıkarak yabancı uyruklu öğrencilerin genelde anlaşılabilirlik niteliğinden yoksun olmaları öğretme başarılarını olumsuz

etkilemektedir. Bu çalışmanın bulguları da yabancı öğretmenlerin öğrencilerin ana dillerini kullanmadıklarından Jang'ın görüşüyle örtüşmektedir. Atkinson'a (1987) göre „yabancı dil öğrencisinin ders esnasında ana dillerinin yardımıyla yabancı dilin yeni bilgilerini net olarak anlamaya hakları vardır“ (akt. Meyer, 2008: 150). Zaten Min ve Jung'un (2000) araştırma sonuçlarına göre de sadece yabancı dilin derste var olmasının ders başarısına ulaşma yolunda “ne öğretim açısından mümkün ne de öğretebilme konusunda inandırıcılığının” olmadığı anlaşılmıştır. Bu ders içi iletişim boyutunda incelendiğinde dersi anlayamayan, kendini ifade edemeyen ve anlamadığında soru sormayan öğrencilerin başarılı olması mümkün olamamaktadır. Kırmızı'ya göre “öğrencilerle kurulan sağlıklı bir iletişim, işlenen dersin kalitesini arttırmada en önemli faktörlerden birisidir. İletişim tek yönlü ise ve kullanılan araçlarla gereçler alışılmış ve sıradansa öğrencilerin motivasyon düzeyleri de düşmektedir. Güdülenme ve zihinsel hazır oluş öğrencilerin dersteki başarılarını arttırmaktadır, bunu sağlamak da ancak öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamakla mümkündür” (Kırmızı, 2010: 200). İletişim bağlamında yabancı dil dersini tüm diğer derslerden ayıran bu dil farklılığıdır. İletişim genel manada “biri bildiriği üretip gönderen, ötekisi ise o bildiriği alıp çözümleyen (anlayan)” olmak üzere iki taraf vardır ve “[...] iletişimde bulunanların ortak bir dil kullanmaları zorunludur; [...]” (Demircan, 2002: 12). Öğrencinin yabancı dil dersinde yabancı uyruklu öğretici tarafından gelen bir bildiriği yani ders konusunu anlamaması iletişimin kopmuş olduğunun bir göstergesidir ve nitelikli bir yabancı dil öğretim süreci söz konusu olamamaktadır. Bu nedenle yabancı uyruklu öğretmenlerde aranması gereken en önemli kriterlerin başında ders vereceği ülkenin dili ve kültürü hakkında belli bir bilgiye sahip olmaları ve bu özelliği taşıyanların sadece görevlendirmesinin yapılmasıdır. Bunun yanında yerel yabancı dil öğretmenlerinin hem eğitim fakültelerinde okurken lisans programlarına devam ederken hem de aday öğretmenlik yaptıkları ilk yıllarında zorunlu yurtdışı dil asistanlığı gibi pozisyonlarda görevlendirilmeleri dilsel açıdan daha nitelikli ve yeterli yerel yabancı dil öğretmenlerine sahip olunmasını sağlayacaktır. Yabancı dil öğretmenlerine bir standart getirilmediği takdirde belli standartları taşımayan ve öğretmenlik ehliyeti olmayan kişilerin yabancı dil derslerinde istihdam edilmelerinin önüne geçilememektedir. Bu araştırma sadece ilköğretim ikinci kademe öğrencilerini kapsadığından ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencilerinin yabancı uyruklu öğretmenler hakkındaki görüşlerinin araştırılmasında da fayda vardır.

Kaynakça

- Albayrak, B. (2006). *Die Rolle der Motivation beim Fremdsprachenverlust*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Albayrak, B. ve Serindağ, E. (2007). Der Fremdspracheverlust: Eine empirische Studie beim universitären Lernen des Deutschen. *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 21-32.
- Boócz-Barna K. (2007). Realisierungswege mehrsprachiger Entwicklung von Lernenden im Deutschunterricht anhand einiger Unterrichtsbeispiele. *DUFU*, 22. Jahrgang, 1-2.
- Butzkamm, W. (1996). *Zum Sprachwechsel im Bilingualen Unterricht*, 1-9
www.ph-karlsruhe.de/cms/butzkamm-Sprachwechsel.pdf internet adresinden 20.08.2012 tarihinde edinilmiştir.
- Butzkamm, W. (2003). Die Muttersprache als Sprachmutter. Ein Gegenentwurf zur herrschenden Praxis. *Französisch heute*, 34(2), 174 – 192.
- Butzkamm, W. (2005). *Eine methodische Reform ist überfällig: die Muttersprache als Sprachmutter*. www.edition.cens.cnrs.fr/revue/nca/2005/v/n1/010905ar.html Internet adresinden 02.01.2012 tarihinde edinilmiştir.
- Butzkamm, W. (2007). Schwache Englischleistungen - woran liegt's? Glanz und Elend der Schule oder die Wirklichkeit des Fremdsprachenschülers. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht*, 12(1), 1-17. <http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-12-1/beitrag/Butzkamm1.htm> Internet adresinden 21.01.2012 tarihinde edinilmiştir.

- Cook, V. (2001). Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*, 57(3), 1-3.
- Dash, P. (2002), English only (EO) in the classroom: time for a reality check?, *The Asian EFL Journal*, 4(4), 1-20.
- Demircan, Ö. (2002). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: DER Yayınları.
- Dörnyei, Z. (1998). Motivation in second and foreign language learning. *Language Teaching*, 31, 117-135.
- Edmondson, W. J. ve House, J. (2000). *Einführung in die Sprachlehrforschung*. Tübingen und Basel : A. Francke Verlag.
- Hufeisen, B. (1991). *Englisch als erste und Deutsch als zweite Fremdsprache: empirische Untersuchung zur fremdsprachlichen Interaktion*. Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang.
- İşigüzel, B. (2010). Der Einfluss der Erstsprache auf die Motivation und auf den Erfolg beim Fremdsprachenlernen. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- İşigüzel, B. (2011). Die Motivation: Das Hormon des Fremdsprachenunterrichts. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 29-41.
- İşigüzel, B. (2012). Der Einfluss der Erstsprache als ein Motivationsfaktor auf den Erfolg beim Fremdsprachenlernen. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (2), 53-86.
- Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nerden kaynaklanıyor? *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(2), 15-26.
- Jang K.T. (1999). Computer-assisted language learning: Online everyday English learning program. *Journal of English Language Teaching*, 10, 119-140.
- Kırmızı, B. (2010). Anadolu lisesi öğrencilerinin Almanca dersinin öğretimine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 197 -210.
- Medgyes, P. (2001). When the teacher is a non-native speaker, in: Celce-Murcia, M. (Ed). *Teaching English as a Second or Foreign Language* (3rd ed). Boston, MA: Heinle ve Heinle.
- Meyer, H. (2008). The pedagogical implications of L1 use in the L2 classroom. *Maebashi Kyoai Gakuen College Ronsyu*, 8, 147-159.
- Min, S. J. ve Jung K. T. (2000). Communicative language teaching and uses of Korean (L1) in the English classroom. *The Journal of English Language Teaching*, 12(1) 55-68.
- Neuner, G. ve Hufeisen, B. (2001). *Mehrsprachigkeit und Tertiärsprachenlernen* (Erprobungsfassungen). München: Goethe Institut Verlag. Teil 5/ 2: Materialien zur Lehrerfortbildung: Grammatikarbeit im Tertiärsprachenunterricht.
- Phillipson, R. (1992). ELT: the native speaker's burden?. *ELT Journal*, 46(1), 12-18.
- Prodromou, L. (2000). From mother tongue to other tongue. *TESOL Greece Newsletter*, 67, 7-8.
- Wicke, R. E. (1997). *Vom Text zum Projekt. Kreative Textarbeit und offenes lernen im Unterricht. Deutsch als Fremdsprache*. Berlin: Cornelsen Verlag.

